

Formanden: Rigsdagsmanden for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Madsen: Jeg vil blot ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) udtale, at hans historiske Betragtning slet ikke stemmer med min, og det vilde være mig meget kjært, om han ved Leilighed kunde konstaterer, at hvad han har udtalt forholder sig rigtigt.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg skal ikke forøge Mængden af Undersøgelserne med Hensyn til Tiendens historiske Oprindelse; kun saa Meget er vist, at Tienden ikke er bleven indført af de absolute Konger; derom troer jeg at vi Alle maae være enige. Forøvrigt henledte den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (Madsen) Opmærksomheden paa et Punkt, som jeg formener fortjener al mulig Opmærksomhed, nemlig det Hensyn, der muligens burde tages ved Lønningsansættelsen til, at der ligger 3 Kirker til et Sogn; det vil vistnok være et af de Punkter, man ved denne Sags Ordning maatte tage særdeles i Betragtning. Den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 4de Valgkreds (P. E. Olsen) har gjort en Bemærkning, der forekommer mig vil bidrage ikke lidet til at stille Spørgsmaalet om Ophævelsen af Offerpligten i et klarere Lys. Det ærede Medlem sagde: Hæv den kun for Geistlighedens Vedkommende, der vil ikke være nogen Fare derved; den vil dog faae tilstrækkelige Indtægter, men hæv den ikke for Skolelærerne og Kirkebetjentene, thi disse Mænd ville derved komme til at lide en saa bethdelig Afgang i deres Indtægter, at de ikke kunne taale det; men det forekommer mig, at der ikke er nogen Anledning til at antage, at der skulde være en saadan Forskjellighed i Ydelsen af denne Præstation, efter som den tilkommer Geistlige eller Skolelærere; efter min Mening er der ingen Anledning til at antage noget Saadant, og jeg frygter derfor, at en Bestemmelse som den her antydede vilde føre til en ikke ubethdelig Afgang i de Geistliges Indtægter. Naar det, af hvad der her ligger for, maa indrømmes, at det ikke

kan siges, at Geistligheden som Heelhed betragtet er overdroven høit aflagt, saa vil det være ikke lidet betænkeligt at gaae ind paa en Forringelse af Indtægterne, med mindre man dertil søiede en saadan Bestemmelse, hvorved der sikredes den en vis Erstatning, hvis Tabet skulde blive altfor betydeligt. Jeg skal iøvrigt bemærke, at der i Plakaten af 1847 kun indeholdes Bestemmelse om, at Høitidsoffer kan inddrives ved Udpanning, men Plakaten angaaer derimod ikke Akcidenter. Jeg vilde derfor finde, at man under alle Omstændigheder vilde gaae vidt nok, naar man hævede denne Plakat for Geistlighedens Vedkommende, men jeg maa tillige anfæe det for utvivlsomt, at der i saa Fald vil indtræde Tilfælde, hvor man vilde komme til at andrage paa Vederlag; jeg er aldeles overbevist om, at man i forskjellige Kjøbstæder da vilde komme til at andrage paa en Forhøielse af Præstens Løn. — Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) har henledet Opmærksomheden paa forskjellige Punkter. Den ærede Rigsdagsmand sandt mine Bemærkninger om Lønningsfonden, og hvad dermed stod i Forbindelse, for stærke; jeg har en vis Engstelse, idet jeg skal indlade mig paa en Forhandling med den ærede Rigsdagsmand, thi jeg troer, at han, der selv har en saadan Fiinhed i Udtrykkene, en saadan Hensynsfuldhed i Omdømme af offentlige, politiske Personligheder, maa kunne gjøre Krav paa en saa fin Behandling, at han let kan finde mine Ytringer for stærke; jeg føler, som sagt, en vis Engsteligthed ved at udtale mig ligeoverfor ham, men jeg haaber, at den ærede Rigsdagsmand ikke vil tage mig det ilde op, at jeg dog tillader mig at modsig ham; vel veed jeg, at den største Høflighed er den ikke at modsig, men det kan være godt nok, naar man taler med Personerne, hver for sig; men i en offentlig Forsamling, hvor der gjøres modsatte Ansuelser gjældende, kan man ikke udtale sig, uden at man kommer til at modsig snart den Ene, snart den Anden.

Jeg kan ikke være enig med den ærede Rigsdagsmand i, at denne Lov skulde begrunde et Hierarki, en Ytring, der blev greben af en anden æret Rigsdagsmand. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds hen-